

LIITE 4

VALVONNAN TOTEUTTAMINEN HÄIRIÖTILANTEIDEN AIKANA

Sisällysluettelo

1 Suunnittelun valvonnan toteuttaminen häiriötilanteiden aikana	2
1.1 Valvontatoimenpiteiden laajentaminen	2
1.2 Valvontatoimenpiteiden prosessit	3
1.3 Valvonnan maksullisuus	3
1.4 Arvio suunniteltujen valvontakäyntien korvaamisesta muilla valvontatoimenpiteillä.....	4
1.5 Muiden valvontatoimenpiteiden laadun arviointi	4
2 Alueellisten rajoituksien, ohjeiden ja suositusten huomiointi valvontatoiminnassa.....	4

Etelä-Savon pelastuslaitos

Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa

Mikkelin paloasema, Jääkärintie 16, 50130 Mikkeli

Pieksämäen paloasema, Selkiöntie 4, 76100 Pieksämäki

Savonlinnan paloasema, Laitaatsillantie 7, 57170 Savonlinna

Vaihe 015 411 4100 | kirjaamo@etelasavonha.fi | www.pelastustoimi.fi/etela-savo

1 Suunnittelun valvonnan toteuttaminen häiriötilanteiden aikana

Sisäministeriön muistion (6.4.2020, SMDNo-2020-831) mukaan palvelutaso on ylläpidettävä myös poikkeusoloissa. Tällaisessa tilanteessa osa suunnitelluista valvontakäynneistä voidaan korvata asiakirjavalvonnalla tai muilla toimenpiteillä niin, että valvonnan tarkoitus kuitenkin toteutuu. Koska valvontaa on tehtävä riskiperusteisesti, tulee palotarkastus kuitenkin suorittaa sellaisissa kohteissa, joissa tulipalon vaara on suuri ja, joissa riittävää valvontaa ei ole mahdollista toteuttaa muilla keinoilla.

Pelastuslain mukaan pelastuslaitoksen on laadittava palvelutasopäätökseen pohjautuva valvontasuunnitelma valvontatehtävien toteuttamisesta. Valvontasuunnitelma tulee tarkistaa vuosittain ja muutoinkin, jos tarkistamiseen on erityinen syy. Valvontasuunnitelma ohjaa käytännön valvontatyötä. Etelä-Savon pelastuslaitoksen valvontasuunnitelman vuodelle 2025 hyväksyy Etelä-Savon hyvinvointialueen aluehallitus. Palvelutason ylläpitämiseksi esimerkiksi epidemian tai muun häiriötilanteen tapahtuessa on valvontasuunnitelman perusosan lisäksi huomioitava täydentävä Liite 3.

Onnettomuuksien ennaltaehkäisytyön järjestäminen normaaliaikojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa on kuvattu tarkemmin Etelä-Savon pelastuslaitoksen valmiussuunnitelmassa. Valmiussuunnitelma ei ole julkinen asiakirja.

1.1 Valvontatoimenpiteiden laajentaminen

Valvontatoimenpiteitä on laajennettu niin, että suunniteltuja yleisiä palotarkastuksia voidaan korvata tapauskohtaisesti asiakirjavalvonnan, etävalvonnan ja asiakkaan tekemän itsearvioinnin perusteella tai yhdistellen edellä mainittuja keinoja kohteen mukaan.

Tapauskohtaisessa harkinnassa otetaan huomioon kohteen arvioivan palotarkastuksen riskiluku. Jos kohteen arvioivan palotarkastuksen riskiluku on yli 2.5, kohteeseen suoritetaan palotarkastuskäynti myöhemmin vuoden aikana. Mikäli kohteen riskiluku on alle 2.5, voi kohteen palotarkastuksen tehdä korvaavalla tavalla. Jos kohteelle ei ole riskiluvun arviointia tehty, ratkaistaan asia tapauskohtaisesti. Tapauskohtaisen harkinnan valvontatoimenpiteistä tekee se tarkastaja, jonka listalla kohde on. Tähän myös vaikuttaa se, että valvonnan suorittaja tuntee kohteen ja sen keskeiset turvallisuustekijät tai asiasta voidaan muuten muodostaa luotettava kuva.

Tapauskohtaisessa harkinnassa otetaan huomioon myös kohteen toiminnan luonne ja sen aiheuttamat riskit. Palotarkastus suoritetaan perinteisesti sellaisissa kohteissa, joissa tulipalon vaara on suuri eikä riittävää valvontaa ole mahdollista toteuttaa muilla keinoilla.

Tapauskohtaisessa harkinnassa tulee myös huomioida, aiheuttaako palotarkastus riskejä kohteen harjoittamalle toiminnalle. Esimerkiksi pandemiatilanteessa epidemiaa ei saa levittää haavoittuviin kohteisiin kuten hoitolaitoksiin.

1.2 Valvontatoimenpiteiden prosessit

Suunniteltuja yleisiä palotarkastuskäyntejä voidaan korvata tapauskohtaisesti asiakirjavalvonnan, etävalvonnan ja asiakkaan tekemän itsearviointin perusteella tai yhdistellen edellä mainittuja toimenpiteitä kohteesta riippuen.

Kohdetta voidaan pyytää tekemään paloturvallisuuden itsearviointi, jonka jälkeen pidetään etävalvontapalaveri joko puhelimitse tai videoneuvotteluna. Asiakirjavalvonnan pääasiallinen sisältö muodostuu omatoimisen varautumisen sekä pelastustoimen laitteiden kunnossapidon valvonnasta kohteeseen kohdistuvat velvoitteet huomioiden. Monimutkaisemmissa kohteissa voidaan kohteelle lähettää ennakkoon selvitettäväksi asiakirjoja ja kysymyksiä, jotka ovat valvonnan teemana. Harkinnanvaraiset aiheet ovat tarkoituksenmukaisiksi katsottuja kohdekohtaisia asioita kohteen toiminnasta ja luonteesta riippuen. Tällaisia voivat olla mm. toistuvat erheelliset automaattiset paloilmoitukset, aikaisempien puutteiden nykytilanne, kemikaaliturvallisuus.

Osana valvonnan riskiperusteista suunnittelua vuoden aikana jatketaan mm. maataloustilojen ja viljankuivaamojen paloturvallisuuden itsearviointia. Näiden kohteiden osalta valvonta voidaan kirjata suoritetuksi asiakirjavalvontana itsearviointiin perustuen. Asiakirjojen perusteella voidaan käynnistää muita valvontatoimenpiteitä kuten palotarkastuksia.

Valvontakeinojen yhdistämisessä joudutaan käyttämään tapauskohtaista harkintaa. Kaikilla kohteilla ei välttämättä ole mahdollisuutta mm. videoneuvotteluun tai asiakirjojen ja valokuvien toimittamiseen sähköisesti. Mahdollisista valvontakeinoista tulee keskustella etukäteen toiminnanharjoittajan kanssa, vaikka päätöksen keinosta tekee pelastusviranomaisen.

Eri valvontakeinoja yhdistellessä suunniteltu valvonta kirjataan suoritetuksi muilla valvontatoimenpiteillä asiakirjavalvontana. Suoritetusta asiakirjavalvonnasta tehdään tarkastuskertomus, josta ilmenee tarkastuksen kulku, käsitellyt asiat sekä asiakirjat samalla tavoin kuin palotarkastuspöytäkirjasta. Palotarkastusohjelman tilastoinnin ja valvonnan suunnittelutoiminnon vuoksi pöytäkirja täytyy kuitenkin laatia yleisenä palotarkastuksena. Suoritetuista yleisistä palotarkastuksista laaditaan PeL 80 § mukainen pöytäkirja.

1.3 Valvonnan maksullisuus

Yleisten palotarkastuksien suorittamisesta veloitetaan Etelä-Savon hyvinvointialueen aluehallituksen hyväksymän hinnaston mukainen maksu. Valvontatoimenpiteen maksullisuus perustuu alueen pelastustoimelle sen tuottamisesta aiheutuneisiin kokonaiskuluihin.

Suunnitellun valvonnan suorittaminen muilla valvontatoimenpiteillä tai asiakirjavalvontana (asiakkaan itsearviointin perusteella) on maksutonta. Pelastuslaki ei tunne etätarkastuksia käsitteenä. Suorittaen valvontaa etänä kuitenkin tehdään pääasiallisesti asiakirjavalvontaa asiakkaan toimittamien asiakirjojen ja itsearviointin perusteella. Pelastuslaitos ei veloita maksua muustakaan asiakirjavalvonnasta esim.

pelastussuunnitelman arvioinnista, säiliöpöytäkirjojen tai paloteknisten laitteiden määräaikaistarkastuksen pöytäkirjojen käsittelystä ja kirjaamisesta.

1.4 Arvio suunniteltujen valvontakäyntien korvaamisesta muilla valvontatoimenpiteillä

Valtaosassa kohteita valvontakäynti suoritetaan perinteisenä yleisenä palotarkastuksena. Suunnitellun valvonnan korvaaminen muilla valvontatoimenpiteillä saattaa koskea vain yksittäisiä kohteita. Tilanteet voivat kuitenkin muuttua nopeasti ja valvontaa pyritään suorittamaan tasaisesti ympäri vuoden tavoitteiden saavuttamiseksi.

1.5 Muiden valvontatoimenpiteiden laadun arviointi

Valvonnan laadun seurannassa käytetään sähköistä asiakaspalautekyselyä, mikä on keskeinen mittari valvontatoiminnan vaikuttavuuden arvioinnissa. Asiakaspalautekyselyssä on huomioitu suunnitellun valvonnan korvaaminen muilla valvontatoimenpiteillä. Asiakkaiden mielipiteet ja kokemukset ovat erittäin tärkeitä valvontatoimenpiteiden jatkokehityksessä.

2 Alueellisten rajoituksien, ohjeiden ja suositusten huomiointi valvontatoiminnassa

Valvontatoiminnassa huomioidaan mahdolliset paikalliset tai alueelliset rajoitukset, ohjeet ja suositukset erilaisissa häiriötilanteissa. Organisaation sisäisistä toimintaohjeista tarvittaessa konsultoidaan esimerkiksi terveysviranomaisia epidemiatilanteissa.

PERUSVALMIUS	TEHOSTETTU VALMIUS	TÄYSVALMIUS
- Valvontatoimintaa toteutetaan normaalisti - Huomioidaan paikalliset/alueelliset rajoitukset, ohjeet, suositukset	- Valvontatoimintaa suoritetaan kohtuullisen normaalisti - Huomioidaan paikalliset/alueelliset rajoitukset, ohjeet, suositukset - Huomioidaan oman palvelutuotannon turvaaminen	- Valvonnan kohdentamista ja toteutustapaa voidaan tarvittaessa rajata esim. kohdekierros suoritetaan suppeammin, paikalle vain välttämättömät asianosaiset, hyödynnetään muita valvontatoimenpiteitä jne. - Huomioidaan oman palvelutuotannon turvaaminen